

דפים מהספר "המערכה המלחמתית בחזית המצרית"

מאת לואא' [אלוף – פ.מ.] בדימוס ג'מאל חמאד

תירגם: אל"ם (מיל.) פסח מלובני – קצין באגף המודיעין.

הבהרות: אלוף (מיל.) אמנון רשף; אל"ם (מיל.) פסח מלובני; תא"ל (מיל.) ד"ר דני אשר.

מבצעי חטיבה 182 צנחנים

בחצות ליל ה-17-18 לחודש הגיע עקיד [אל"מ – פ.מ.] אסמאעיל עזמי, מפקד חטיבה 182 צנחנים בראש שני הגדודים 81 ו-89 צנחנים לנפישה. בדקה ה-15 בבוקר ה-18 לחודש שלח לואא' [אלוף – פ.מ.] עבד אל-מנעם ח'ליל, מפקד ארמיה 2, מברק אלחוטי ארוך לעקיד [אל"מ – פ.מ.] אסמאעיל עזמי והציג בפניו את מצב האויב ממזרח לתעלה וממערב לה ומצב כוחותינו [המצריים – פ.מ.] וכן הטיל עליו את המשימה שנקבעה לחטיבה 182 צנחנים. עיקרי הדברים שנכללו במברק זה היו:

האויב: האויב הצליח לחדור ולהשתלט על המוצב בדוורסואר ויש לו אנשים בתחנת השאיבה (המוצבים היו הרמפות המצריות שנמשכו לאורך סוללת העפר המקביל לתעלה – במקור) - ויש אפשרות שהאויב יתקדם צפונה על דרך התעלה [ציר "טוט" – א.ר.] במטרה להשתלט על הרמפות בהם נמצאו קודם לכן הכוחות המצריים, כדי להכות משם בכוחותיהם הנמצאים ממזרח לתעלה, וכן להתקדם צפונה על הדרך המקבילה לתעלה המתוקה [ציר "מסכה" – א.ר.] בכיוון סרפאום ועין ע'צין [אזור "דרגש" – "אדום" 6520 – א.ר.], או לנוע דרומה בכיוון מחנה קאדש ואזור אבו סולטאן.

عملیات اللواء 182 مظلات

عند منتصف ليلة 18/17 أكتوبر وصل العقيد إسماعيل عزمي قائد اللواء 182 مظلات على رأس الكتيبتين 81 و 89 مظلات إلى نفيسة . وفي الدقيقة 15 من صباح يوم 18 أكتوبر أرسل اللواء عبد المنعم خليل قائد الجيش الثاني رسالة لاسلكية مطولة إلى العقيد إسماعيل عزمي شرح له فيها أوضاع العدو شرق القناة وغربها وأوضاع قواتنا، كما حدد له فيها المهام التي أسندت إلى اللواء 182 مظلات ، وكان أهم ما تضمنته هذه الرسالة بالنسبة للموضع في غرب القناة ما يلي :

العدو تمكن العدو من الاختراق واحتل النقطة القوية بالدفرسوار وله عناصر في النقطة القوية بالضح (النقط القوية كانت عبارة عن المصاطب المصرية الممتدة على الساتر الترابي المحاذي للقناة) - من المحتمل تقدم العدو شمالا على طريق القناة بغرض احتلال المصاطب السابقة لقواتنا للضرب على قواتنا في الشرق ، وكذا التحرك شمالا على الطريق الموازي للترعة الحلوة في اتجاه سراييوم وعين غصين . أو التحرك جنوبا في اتجاه معسكر قادش ومنطقة أبو سلطان .

כוחותינו: באזור דוורסואר לא ידועים המקומות בו נמצאים כוחותינו במדויק, ולכן אפשר שגדוד צנחנים 85 (פחות פלוגה – במקור) נמצא מצפון מערב לש"ת דוורסואר. כוחותינו באזור צומת דרך "האמנה" – אבו סולטאן [צומת "צח" – צומת "סקרנות" – "חבית" – א.ר.]: מפקדת יחידות חטיבה 116 חי"ר ממוכן ואיתה המפקדה הקדמית של דיוויזיה 23 חי"ר ממוכן בפיקוד עמיד [תא"ל – פ.מ.] אל-זמר. בצומת דרך "האמנה" – סרפאום [צומת "גשירה" – צומת "חבית" – "ורדית"] נמצא גדוד טנקים מחטיבה 23 שריון. משימת חטיבת הצנחנים:

1. אבטחת הרמפות שבגדה המערבית של התעלה מצפון לדרום (ג'בל מרים [אזור קבר החיל האלמוני – "ורשה" 2 – א.ר.] –

قواتنا، في منطقة الدفرسوار غير معروف أماكن قواتنا بالضبط، ولكن قد تكون شمال غرب مطار الدفرسوار الكتيبة ٨٥ مظلات (عدا سرية). قواتنا في منطقة تقاطع طريقي المعاهدة - أبو سلطان: قيادة ووحدات اللواء ١١٦ مشاة ميكانيكي ومعها قيادة متقدمة من الفرقة ٢٣ مشاة ميكانيكية بقيادة العميد الزمر. في تقاطع طريقي المعاهدة - سراييوم كتيبة دبابات من اللواء ٢٣ المدرع.

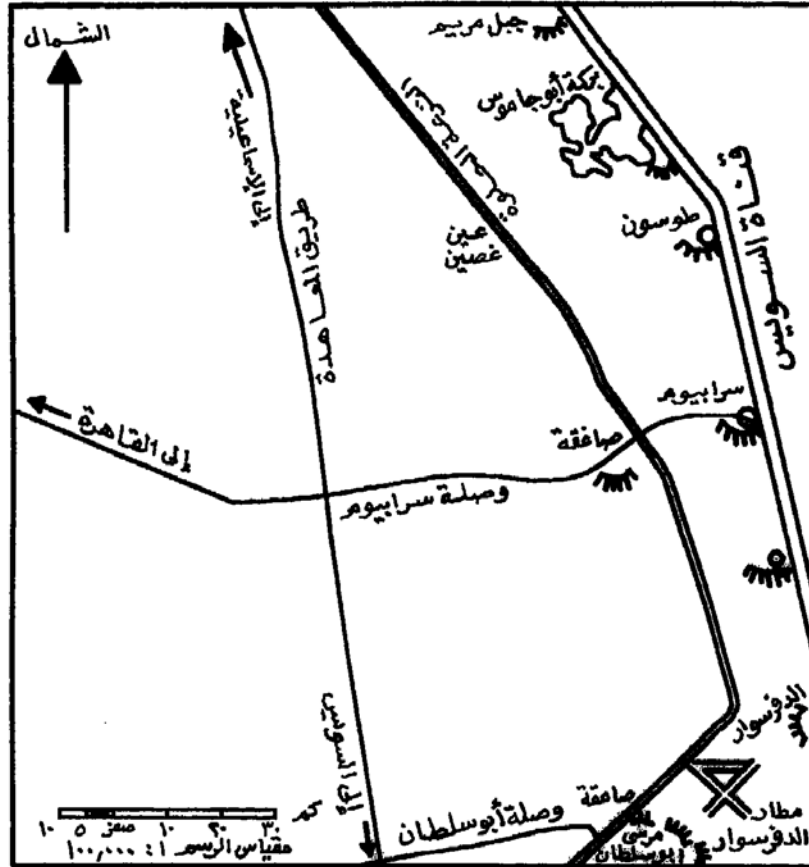
مهمة لواء المظلات:

١ - تأمين المصاطب على الضفة الغربية للقناة من الشمال إلى الجنوب (جبل مريم -

٤٢٦

עמ' 427

מפת מבצעי חטיבה 182 צנחנים ואגד 129 קומנדו

عمليات اللواء 182 مظلات والمجموعة 129 صافقة.

- חנידק ["דרכון" – א.ר.] – טוסון ["פוקסטרוט" א' – א.ר.] – סרפאום – תחנת השאיבה – דוורסואר – במקור) ולמנוע מן האויב מלהשתלט עליהן ולסייע לכוחותינו בגדה המזרחית של התעלה.
2. למנוע מן האויב להרחיב את חדירתו באזור דוורסואר ולטהר את האזור הזה מכוחות האויב.
3. מוכנות להרכיב צוותי צידי טנקים כדי להשמיד את האויב בראש הגשר.
4. אבטחת המעברים הנמצאים בסרפאום, כדי למנוע מן האויב מלהגיע אליה, לבלום אותו ולהשמידו.
5. שליטה על האזור שמדרום לאסמאעיליה ועד אזור ש"ת דוורסואר מזרחה ועד הדרך המקבילה לתעלה המתוקה מערבה, בדגש על הצמתים, והדרכים והשטחים השולטים והמעברים.

حنيديق - طوسون - سراييوم - الضخ - الدفرسوار) ومنع العدو من احتلالها
ومعاونة قواتنا في الضفة الشرقية للقناة .

٢ - منع العدو من توسيع اختراقه في منطقة الدفرسوار وتطهير هذه المنطقة من
قوات العدو .

٣ - الاستعداد لتكوين مجموعات اقتناص دبابات لتدمير العدو في رأس الكوبري .

٤ - تأمين المعابر الموجودة في سراييوم، ومنع العدو من الوصول إليها وصدده وتدميره .

٥ - السيطرة على المنطقة ما بين جنوب الإسماعيلية إلى منطقة مطار الدفرسوار شرقاً
حتى الطريق الموازي للترعة الحلوة غرباً والتركيز على التقاطعات والمدقات
والهيئات الحاكمة والمخاضات .

הקצאת המשימות לכוחות

- גדוד 89 צנחנים: משמאל, ינוע מנפישה אל דרך התעלה [ציר "טסט" – א.ר.] בקבוצות פלוגתיות. הגדוד (פחות פלוגה – במקור) יתפוס את רמפות ג'בל מרים [אזור קבר החיל האלמוני – "ורשה" 2 – א.ר.] – חנידק [ציר "טסט" 86.5 – א.ר.] – טוסון ["פוקסטרוט – א.ר.] – סרפאום ["טיב" א' – א.ר.] – תחנת השאיבה ["טיב" ג' – א.ר.] ויתקוף מרמפת תחנת השאיבה לעבר רמפת דוורסואר, עד שהיא תטוהר וישתלט עליה. הפלוגה הנותרת מהגדוד תתפוס

את הרמפות באזור סרפאום ותאבטח את גשר הביילי שנמצא שם, לפני המבצע יש לשלוח סיור כדי לבדוק את האזור.

גדוד 81 צנחנים: מימין, ינוע מפשיה דרומה לעין ע'צין [אזור "דרגש" – "אדום" 6520 – א.ר.] על התעלה המתוקה וישאר כעתודה כדי לסייע לגדוד 89 צנחנים להתגבר על האויב, במקרה שתהיה תקלה כלשהי. לאחר שהאזור יטוהר, תשתלט פלוגת חי"ר על חנידק [הרמפה בציר "טסט" 86.5 – א.ר.], ופלוגה שנייה על ג'בל מרים [אזור קבר החיל האלמוני – "ורשה" 2 – א.ר.], ואילו הפלוגה השלישית תאבטח את דרך עין ע'צין [ציר "מסכה" – א.ר.]. לאחר סיום טיהור דוורסואר תתפוס חטיבת הצנחנים עמדות להגנה על האזור, תוך הקצאת כוח כעתודה.

תوزيع المهام على القوات:

الكتيبة ٨٩ مظلات: في اليسار تتحرك من نفیشة إلى طريق القناة في مجموعات سرايا. الكتيبة (عدا سرية) تحتل مصاطب: جبل مريم – حنيدق – طوسون – سراييوم – الضخ وتضرب من مصطبة الضخ على مصطبة الدفرسوار حتى يتم تطهيرها واحتلالها. السرية المتبقية من الكتيبة تحتل المصاطب في منطقة سراييوم مع تأمين الكوبري البيلي بها، ويراعى دفع عناصر استطلاع قبل العملية لاستطلاع المنطقة.

الكتيبة ٨١ مظلات: في اليمين تتحرك من نفیشة جنوبا إلى عين غصين على التربة الحلوة وتبقى للعمل كاحتياط لمعاونة الكتيبة ٨٩ مظلات للقضاء على العدو في حالة حدوث أي تعطيل. وعقب الانتهاء من تطهير المنطقة تحتل بسرية مشاة حنيدق، وبسرية ثانية جبل مريم، بينما تؤمن بالسرية الثالثة طريق عين غصين. وبعد إتمام تطهير الدفرسوار يتخذ لواء المظلات أوضاعه للدفاع عن المنطقة مع تخصيص قوة منه في الاحتياط.

בבוקר ה-18 לחודש הצליחה חטיבת הצנחנים לבצע את מרבית המשימות שהוטלו עליה בשעות הראשונות של הבוקר. גדוד 89 השתלט על מרבית הרמפות שעל הגדה המערבית, מג'בל מרים [אזור קבר החיל האלמוני – "ורשה" 2 – א.ר.] בצפון ועד רמפת תחנת השאיבה ["טיב" ג' – א.ר.] בדרום, והאנשים שהשתלטו על רמפת תחנת השאיבה יכלו לראות את גשר הרפסודות הצף הישראלי, אותו הקים האויב מעבר לתעלה בדוורסואר ביום הקודם, דבר שהביא לשיפור האש

وفي صباح يوم ١٨ أكتوبر، كان لواء المظلات قد تمكن من تنفيذ معظم المهام التي أوكلت إليه في الساعات الأولى للصباح. فقد احتلت الكتيبة ٨٩ مظلات جميع المصاطب على الشاطئ الغربي من جبل مريم شمالا حتى مصطبة الضخ جنوبا، وأصبح في إمكان العناصر التي احتلت مصطبة الضخ رؤية جسر المعديات البونتون الإسرائيلي الذي أقامه العدو عبر القناة عند الدفرسوار في اليوم السابق، مما أدى إلى تصحيح النيران

٤٢٨

עמ' 429

שירתה הארטילריה [המצרית – פ.מ.] על מקום הגשר. מאותו רגע מיקדה הארטילריה של ארמיה 2 את אישה על הגשר וללא פשרות לאורך כל הלילה וגם ביום הבא. כאשר האויב שם לב כי דיוק האש הארטילרית הוא תוצאה של תפיסת רמפת תחנת השאיבה על-ידי המצרים, פתח בהתקפת נגד עם הטנקים שלו והשתלט על הרמפה. כתוצאה מהתפזרות כוח גדוד 89 צנחנים וחלוקת אנשיו בכל הרמפות מג'בל מרים [אזור קבר החיל האלמוני – "ורשה" 2 – א.ר.] שבצפון ועד רמפת תחנת השאיבה בדרום ["טיב" ג' – א.ר.] – "5 הרמפות", נכשלה התקפת הנגד אותה ביצעו הכוחות שנשארו ברמפת תחנת השאיבה במטרה להחזירה מידי האויב, שלוש פעמים רצופות, בשל חולשתו של הכוח שביצע את ההתקפה. היה עדיף להחזיק כוחות קטנים ברמפות הצפוניות הרחוקות מן האויב ולשמור את הכוח העיקרי של הגדוד כדי להשתלט על רמפות תחנת השאיבה ודוורסואר, בשל היותן קרובות לאזור הנחיתה וחשיבותן הרבה ביחס לאויב ולכוחותינו [המצריים – פ.מ.].

التي كانت تطلقها المدفعية على مكان الجسر . ومنذ ذلك التوقيت أخذت مدفعية الجيش الثاني تصب على الجسر نيرانها في أحكام ودون هوادة طوال الليل وكذا نهار اليوم التالي . وعندما تنبه العدو إلى دقة تصويب نيران المدفعية نتيجة لاحتلال المصريين مصطبة الضخ قام بهجوم مضاد بدباباته واحتل المصطبة . ونتيجة لتفتيت قوة الكتيبة ٨٩ مظلات وتوزيع أفرادها على كل المصاطب من جبل مريم شمالاً حتى مصطبة الضخ جنوباً «٥ مصاطب» ، فقد فشل الهجوم المضاد الذي شنته القوات المتبقية على مصطبة الضخ بغرض استعادتها من العدو ثلاث مرات متوالية نظراً لضعف تلك القوة القائمة بالهجوم ، وكان الأفضل توزيع قوات صغيرة على المصاطب الشمالية البعيدة عن العدو والاحتفاظ بالقوة الرئيسية للكتيبة للاستيلاء على مصطبتي الضخ والدفرسوار بالنسبة لقربيهما من منطقة الإبرار وأهميتها القصوى بالنسبة للعدو وقواتنا .

גדוד 81 נע מפשישה לעין ע'צין [אזור "דרגש" – "אדום" 6520 – א.ר.] והתקדם דרומה על הדרך המקבילה לתעלה המתוקה [ציר "מסכה" – א.ר.] ונעצר עם הגיעו לסרפאום, שם עסק במשימת אבטחת המעברים וגשר הביילי שהוטלה עליו. היה עדיף שימשיך להתקדם דרומה עד קו תחנת השאיבה ["טיב" ג' – א.ר.] כדי להגן על הצד הימני של גדוד 89 צנחנים עם חלק מכוחו כדי להחזיר את רמפת תחנת השאיבה שעל הגדה המערבית של התעלה.